

Η ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

Η κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, αρμόδια επίτροπος για θέματα Υγείας, παρουσίασε στις Βρυξέλλες (13/06/2008) το ευρωπαϊκό σύμφωνο για την ψυχική υγεία και την ευημερία.

Είναι η πρώτη συνδιάσκεψη υψηλού επιπέδου στην οποία συμμετέχουν υπουργοί, εμπειρογνώμονες, ασθενείς, επαγγελματίες του τομέα υγείας, ερευνητές, επιφανείς προσωπικότητες και άλλοι ενδιαφερόμενοι, ώστε να αποφασίσουν μελλοντικές δράσεις που θα λάβουν από κοινού για να βελτιώσουν την ψυχική υγεία στην Ευρώπη.

Το σύμφωνο αποτελεί πρόσκληση συνεργασίας για την ανάληψη δράσης. Αναγνωρίζει τα υγειονομικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που συνεπάγεται η καλή ψυχική υγεία για όλους, καθώς και την ανάγκη να ξεπεραστούν το ταμπού και το στίγμα που εξακολουθούν να συνοδεύουν τις ψυχικές ασθένειες. Εκτιμάται ότι κάθε χρόνο το 11% των Ευρωπαίων αντιμετωπίζει κάποια μορφή ψυχική ασθένεια. Αυτές οι διαταραχές μπορούν να οδηγήσουν στην αυτοκτονία – στην ΕΕ κάθε 9 λεπτά αυτοκτονεί ένα άτομο. Για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα και για να αντληθούν οφέλη από την ανταλλαγή εμπειριών, υπουργοί και εμπειρογνώμονες από ολόκληρη την Ευρώπη δεσμεύτηκαν να συνεργαστούν και να εστιάσουν τις ενέργειές τους σε 5 κείριους τομείς: στην πρόληψη της αυτοκτονίας και της κατάθλιψης, στην ψυχική υγεία των νέων και την ψυχική υγεία στην εκπαίδευση, στην ψυχική υγεία στο χώρο της εργασίας, στην ψυχική υγεία των ηλικιωμένων, και τέλος, στην καταπολέμηση του στίγματος και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, αρμόδια Επίτροπος για θέματα Υγείας, δήλωσε τα εξής: «Σήμερα, εμείς στην Ευρώπη υψώσαμε τη φωνή μας και μιλήσαμε ανοικτά για τις καταστρεπτικές συνέπειες που έχουν οι ψυχικές ασθένειες στην κοινωνία. Αυτό το σύμφωνο συμβολίζει την αποφασιστικότητά μας να αναμετρηθούμε με την πρόκληση και να προσφέρουμε έργο στους διάφορους τομείς της αρμοδιότητάς μας και στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της εργασίας. Πρέπει να εργαστούμε από κοινού γιατί η ψυχική υγεία μάς αφορά όλους.»

Πρόσκληση συνεργασίας για την ανάληψη δράσης – Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για την ψυχική υγεία και την ευημερία

Το σύμφωνο είναι μια πρόσκληση συνεργασίας για την ανάληψη δράσης. Εγκαινιάζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τη Σλοβενική Προεδρία και το Περιφερειακό Γραφείο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας στην Ευρώπη. Το σύμφωνο αναγνωρίζει τις προκλήσεις που παρουσιάζει η ψυχική υγεία και προτείνει την συγκέντρωση γνώσεων από ολόκληρη την ΕΕ, ώστε να αναπτυχθούν κοινώς αποδεκτές συστάσεις για τη λήψη μέτρων σε 5 κείριους τομείς:

- πρόληψη της αυτοκτονίας και της κατάθλιψης,
- ψυχική υγεία των νέων και ψυχική υγεία στην εκπαίδευση,
 - ψυχική υγεία στο χώρο εργασίας,
 - ψυχική υγεία των ηλικιωμένων,
- καταπολέμηση του στίγματος και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Έχουν συνταχθεί 5 έγγραφα συναίνεσης σε συνεργασία με εθνικά υπουργεία, ιατρούς και ερευνητές από αρκετούς τομείς. Τα έγγραφα αυτά επισημαίνουν τα στοιχεία, τις πολιτικές και τις τελευταίες εξελίξεις που υπάρχουν σχετικά με το θέμα αυτό και θα στηρίξουν την εφαρμογή του συμφώνου και μιας σειράς θεματικών συνδιασκέψεων, οι οποίες έχουν προγραμματιστεί για τα επόμενα 2-3 χρόνια.

Η πολυμορφία της Ευρώπης – οι ορθές πρακτικές μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης

Οι πολιτικές και οι ενέργειες για την ψυχική υγεία σε όλες τις χώρες της ΕΕ είναι ποικίλες. Για παράδειγμα, τα ποσοστά αυτοκτονιών σε ορισμένα κράτη μέλη είναι μεταξύ των υψηλότερων παγκοσμίως και σε άλλα κράτη μέλη μεταξύ των χαμηλότερων. Ο συντελεστής της διαφοράς μεταξύ των ποσοστών αυτών είναι 12. Οι απαντήσεις κυβερνήσεων και μη κυβερνητικών φορέων, όπως ομάδων ασθενών και επιχειρήσεων, αντικατοπτρίζουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, αλλά μπορεί επίσης να εθαρρούν και να παροτρύνουν και άλλους να συμμετάσχουν στις ενέργειές τους.

Η ψυχική υγεία στην Ευρώπη – τα πραγματικά περιστατικά

Η κατάθλιψη είναι μία από τις συχνότερες και σοβαρότερες ψυχικές διαταραχές. Τα στοιχεία από κράτη μέλη της δυτικής και της νότιας Ευρώπης φανερώνουν διά βίου επιπολασμό της μείζονος κατάθλιψης στο 9% των ενήλικων ευρωπαίων ανδρών και στο 17% των ενήλικων ευρωπαίων γυναικών. Ο αντίκτυπος στην ποιότητα ζωής μπορεί να αντιστοιχεί στον αντίκτυπο μιας σοβαρής σωματικής ασθένειας, όπως είναι το οξύ έμφραγμα.

Η αυτοκτονία είναι σημαντική αιτία πρόωρου θανάτου στην Ευρώπη. Το 2006 προκάλεσε το θάνατο συνολικά 58.000 ατόμων στην ΕΕ, υποσκελίζοντας τα τροχαία δυστυχήματα, τα οποία προκάλεσαν το θάνατο 50.000 ατόμων το ίδιο έτος. Το 90% των αυτοκτονιών συνδέεται με ψυχικές διαταραχές.

Το οικονομικό κόστος της κατάθλιψης στην ΕΕ υπολογιζόταν σε 235 ευρώ ανά κάτοικο το 2004 ή σε 118 δισ. ευρώ για την ΕΕ 25 και τις χώρες ΕΖΕΣ.

Οι άμεσες δαπάνες για τα συστήματα υγείας των κρατών μελών είναι υψηλές και δημιουργούν αυξανόμενες προκλήσεις, αλλά το 65%, δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών αυτών, πραγματοποιείται εκτός του τομέα υγείας, ειδικότερα μέσω των συχνών απουσιών από την εργασία, της ανικανότητας προς εργασία και της πρόωρης συνταξιοδότησης στην ΕΕ.

Εκτιμάται ότι το 50% των ψυχικών διαταραχών πρωτοεκδηλώνονται κατά την εφηβεία. Για το λόγο αυτό οι οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας πρέπει να είναι καταρτισμένες ώστε να αναγνωρίζουν τα συμπτώματα και να ενεργούν άμεσα.

Στη γηράσκουσα κοινωνία μας υπάρχει μεγάλη ανάγκη να αντιμετωπιστεί ο αυξανόμενος επιπολασμός των ψυχικών ασθενειών στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, τόσο για τις ψυχικές ασθένειες που συνδέονται με την ηλικία, όπως είναι η άνοια, όσο και για την κατάθλιψη λόγω μειωμένης κοινωνικής στήριξης.

Ιστορικό

Η συνδιάσκεψη και το σύμφωνο αποτελούν συνέχεια της διαβούλευσης σχετικά με την Πράσινη Βίβλο για την ψυχική υγεία, η οποία υποβλήθηκε από την Επιτροπή το φθινόπωρο του 2005. Περισσότερες από 230 γραπτές παρεμβάσεις, ένα ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και σειρά συνεδριάσεων διαβούλευσης απέδειξαν την αραγή στήριξη προς την καταβολή μεγαλύτερων προσπαθειών από την ΕΕ, ώστε να προβληθεί περισσότερο η ψυχική υγεία ως προτεραιότητα και να δημιουργηθούν ευκαιρίες για ανταλλαγές και συνεργασία με σκοπό την από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων που παρουσιάζει η ψυχική υγεία.

§ Δικτυακός τόπος σχετικά με τη συνδιάσκεψη για την ψυχική υγεία και σύνδεσμοι προς το σύμφωνο και τα έγγραφα συναίνεσης:

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/mental/mental_health_en.htm

ΠΗΓΗ http://ec.europa.eu/ellada/news/news/20080613psycho_el.htm